

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

P/12/041
KGP-4100-01-03/2012

Warszawa, dnia 11 kwietnia 2012 r.

p. Dyr. T. Pasznik
12.04.2012r.
PREZES
Jacek Bąkowski

Pan
Jacek Bąkowski
Prezes Agencji Rezerw Materiałowych

ul. Nowy Świat 6/12
00-400 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli¹ przeprowadziła w Agencji Rezerw Materiałowych², kontrolę wykonania planów: finansowego oraz planów rzeczowych w 2011 r.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 5 kwietnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli - Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze *Wystąpienie*.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie przez ARM w 2011 r. planów finansowego i planów rzeczowych Agencji. Ocena ta dotyczy także działań podjętych w celu wdrożenia zmian wynikających z wejścia w życie, z dniem 5 lutego 2011 r., *ustawy z dnia 29 października 2010 r. o rezerwach strategicznych*³. W pierwszym roku funkcjonowania nowych rozwiązań prawnych, z przyczyn niezależnych od ARM, nie nastąpiła jednak pożądana stabilizacja sytuacji finansowej Agencji, niezbędna dla wypełniania zadań w ramach tworzonego systemu rezerw strategicznych i zapasów państwowych.

1. W 2011 r. Agencja realizowała swoje zadania na podstawie planu finansowego zatwierdzonego przez Ministra Gospodarki. Plan ten opracowany został jeszcze w trybie *uorp*. W konsekwencji gospodarowanie rezerwami strategicznymi (dawnymi rezerwami państwowymi gospodarczymi i mobilizacyjnymi), tworzonymi przez Ministra Gospodarki, prowadzone było jeszcze z uwzględnieniem wytycznych i doraźnych decyzji ministra, doty-

¹ Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

² Dalej Agencja lub ARM.

³ Dz. U. Nr 229 poz. 1496 ze zm. – (dalej: *uors*). Ustawa ta zastąpiła regulującą wcześniej te kwestie *ustawę z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych* (Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 594 ze zm. – dalej: *uorp*).

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 92, F +48 22 444 55 94
kgp@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

czących poszczególnych asortymentów rezerw. Także tworzenie i utrzymywanie zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych⁴ Agencja wykonywała na podstawie planu rocznego. W praktyce oznaczało to, że w 2011 r. (podobnie jak w latach poprzednich) działania w zakresie rezerw strategicznych i zapasów państwowych prowadzono jedynie w perspektywie rocznej, a nie długookresowej. Zgodnie bowiem z art. 59 *uors* pierwszy pięcioletni *Rządowy Program Rezerw Strategicznych*⁵, obejmujący lata 2013-2017, minister właściwy do spraw gospodarki jest zobowiązany przedstawić Radzie Ministrów w terminie do dnia 5 maja 2012 r. W 2011 r. ARM nie otrzymała (przewidzianej nową ustawą) dotacji podmiotowej na pokrycie kosztów jej funkcjonowania. Koszty te sfinansowano z przychodów ze sprzedaży towarów (rezerw i zapasów) oraz świadczonych usług.

Tak ukształtowane regulacje utrudniały prowadzenie przez ARM w 2011 r. racjonalnej gospodarki powierzonymi jej zasobami. Uwzględniając te uwarunkowania NIK pozytywnie ocenia działania ARM zmierzające do minimalizacji kosztów i wydatków związanych z gospodarowaniem rezerwami i zapasami.

2. Zatwierdzony przez Ministra Gospodarki w dniu 22 kwietnia 2011 r. plan finansowy ARM na 2011 r. opracowany został rzetelnie, zgodnie z obowiązującymi Agencję w tym zakresie przepisami *ustawy o finansach publicznych*⁶, a także przywołanej już *ustawy o rezerwach państwowych* (obowiązującej w 2010 r., tj. w okresie opracowywania planu).

W planie tym ustalono przychody ogółem w wysokości 333 538 tys. zł, w tym dotację celową w wysokości 110 669 tys. zł, koszty ogółem w kwocie 479 570 tys. zł oraz wynik finansowy netto (stratę) – na poziomie 146 032 tys. zł. Wielkości te były zgodne z danymi zawartymi w załączniku do *ustawy budżetowej*⁷. Agencja oszacowała jednak, że dla pełnej realizacji zadań niezbędne jest uzyskanie, nieujętych w planie ok. 200 000 tys. zł.

Minister Gospodarki zobowiązał ARM do przedstawienia wariantowych propozycji rozwiązań zmierzających do pokrycia tego deficytu i ustabilizowania sytuacji finansowej Agencji, z uwzględnieniem innych rozwiązań niż pozyskanie środków z budżetu państwa. ARM opracowała i przedłożyła takie alternatywne rozwiązania⁸, przy czym realizacja każdego z nich wymagała zaciągnięcia pożyczki⁹ lub zwiększenia dotacji z budżetu. Ostatecznie Agencja otrzymała dotację celową w kwocie 130 000 tys. zł, przez co kwota niedoboru zmalała do ok. 70 000 tys. zł. Sfinansowano ją m.in. poprzez:

- przesunięcie ponad 5 tys. m³ oleju napędowego z rezerw do zapasów państwowych, co zmniejszyło wydatki na planowany zakup paliw do tych zapasów o ok. 13 000 tys. zł;

⁴ Tworzonych na podstawie *ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym* (Dz. U. z 2007 r. Nr 52, poz. 343 ze zm.) – dalej: *uozp*.

⁵ Dalej: *RPRS* lub *Program*.

⁶ *Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych* - Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm. (dalej: *uofp*).

⁷ *Ustawa budżetowa na rok 2011 z dnia 20 stycznia 2011 r.* (Dz. U. Nr 29, poz. 150).

⁸ Pismo Prezesa Agencji z dnia 29 kwietnia 2011 r.

⁹ Z wnioskami do Ministra Gospodarki oraz Ministra Finansów, o wyrażenie zgody na zaciągnięcie pożyczki, w wysokości 108 mln zł, ARM wystąpiła odpowiednio w dniach 29 i 30 sierpnia 2011 r.

- uzyskanie dodatkowych przychodów (ok. 23 000 tys. zł) ze sprzedaży zbóż (25 tys. ton pszenicy i ok. 5 tys. ton żyta i jęczmienia);
- sprzedaż zwolnionych z rezerw maszyn budowlanych (ok. 21 000 tys. zł);
- obniżenie kosztów utrzymywania zapasów państwowych i rezerw strategicznych w magazynach obcych, o ok. 15 000 tys. zł.

Minister Gospodarki, po pozytywnym zaopiniowaniu zmian przez Komisję Finansów Publicznych, w dniu 1 grudnia 2011 r., zatwierdził korektę planu, o którą wnioskował Prezes Agencji. Ostateczny plan finansowy na 2011 r., uwzględniający przedstawione powyżej działania, ustalił przychody ogółem w wysokości 600 982 tys. zł (w tym przychody ze sprzedaży 296 803 tys. zł i dotacje celowe - w łącznej wysokości 240 669 tys. zł) oraz koszty ogółem - 490 450 tys. zł, w tym koszty utrzymywania rezerw strategicznych i zapasów państwowych w magazynach obcych - 184 823 tys. zł, a koszt własny sprzedanych paliw i innych produktów naftowych (zapasów państwowych) oraz rezerw strategicznych¹⁰ - 191 997 tys. zł. Wynik finansowy w kwocie 110 532 tys. zł miał zwiększyć fundusz statutowy Agencji. Nakłady inwestycyjne (11 271 tys. zł) oraz zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2011 r. (na poziomie 730 etatów), pozostały bez zmian w stosunku do wielkości przewidywanych w planie pierwotnym.

Ostatecznie plan przychodów ogółem wykonany został w 101,1% (tj. w wysokości 607 483 tys. zł), a plan kosztów w 97,6% (odpowiednio na poziomie 478 532 tys. zł), w konsekwencji czego wynik finansowy (w kwocie 128 951 tys. zł) stanowił 116,7% zakładanej wielkości. Otrzymanie zwiększonej dotacji celowej dopiero w październiku 2011 r. nie spowodowało negatywnych konsekwencji finansowych, np. odsetek za zwłokę w płatnościach czy strat z tytułu nieterminowej rotacji paliw. W ocenie NIK było to efektem racjonalnej, bieżącej gospodarki finansowej prowadzonej przez ARM.

2.1. NIK pozytywnie ocenia legalność i gospodarność wykorzystania oraz rzetelność rozliczenia przez ARM otrzymanych w 2011 r. dotacji celowych (39,6% łącznych przychodów Agencji).

Na podstawie dwóch umów zawartych z Ministrem Gospodarki¹¹, ARM otrzymała dwie dotacje celowe w łącznej kwocie 240 669 tys. zł, z której 110 699 tys. zł przeznaczono na częściowe sfinansowanie zakupu towarów oraz na gospodarowanie rezerwami i zapasami państwowymi, a 130 000 tys. zł na zakup ropy naftowej do zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych oraz wydatki związane z przechowywaniem tych zapasów oraz rezerw strategicznych. W ocenie NIK dotacje zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i w pełnej wysokości. Sprawozdania cząstkowe, do których załączano wykazy faktur oraz operacji finansowych na rachunku bankowym, Agencja sukcesywnie przesyłała do Ministerstwa Gospodarki. Zostały one zaakceptowane przez Ministra Gospodarki bez zastrzeżeń. Końcowe sprawozdania merytoryczne i finansowe, obejmujące pełne kwoty obydwu dotacji, Minister Gospodarki zaakceptował bez uwag odpowiednio w dniu 28 października 2011 r. oraz w dniu 8 lutego 2012 r.

¹⁰ W planie finansowym pozycja ta figuruje jako „wartość sprzedaży w cenach zakupu”.

¹¹ Z dnia 1 lutego 2011 r. oraz z dnia 28 listopada 2011 r.

2.2. NIK pozytywnie ocenia efekty działań podejmowanych przez ARM w celu podniesienia poziomu technicznego infrastruktury magazynowej. W wyniku realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych nastąpiło jej unowocześnienie oraz zwiększenie dostępnej powierzchni magazynowania i polepszenie warunków składowania.

W planie finansowym Agencji zaplanowano nakłady na inwestycje w wysokości 11 271 tys. zł (wykonano je w 98,8%), głównie na roboty budowlane w Składnicach ARM. Zdaniem NIK przyczyniło się to do zwiększenia wpływów ze sprzedaży usług magazynowych, które wyniosły 12,6 mln zł i były wyższe od planowanych (11 500 tys. zł) o 9,5%. Pozytywnie, pod względem celowości i gospodarności, ocenić należy wzrost stopnia wykorzystania powierzchni magazynowej ARM ze 166 744 m² (75,1% powierzchni magazynowej ogółem) w 2010 r. do 179 017 m² (80,6%) w 2011 r., w tym dla towarów obcych z 93 046 m² w 2010 r. do 111 803 m² w 2011 r. Jednocześnie ograniczone zostało wykorzystanie powierzchni dla towarów własnych z 73 698 m² w 2010 r. do 67 214 m² w 2011 r., przy zachowaniu tej samej dostępnej powierzchni magazynowej ogółem. Było to przede wszystkim efektem optymalizacji gospodarowania przestrzenią magazynową, m.in. wskutek zakupu i montażu w składnicach nowoczesnych, uniwersalnych regałów paletowych i półkowych oraz nadstawek, umożliwiających pełne wykorzystanie przestrzeni magazynowej poprzez składowanie na tej samej powierzchni znacznie większej niż dotychczas masy towarowej.

3. W 2011 r. Agencja rzetelnie realizowała plany rzeczowe w zakresie gospodarowania poszczególnymi segmentami i asortymentami rezerw strategicznych¹² oraz utrzymywania zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych¹³.

3.1. Zadania związane z gospodarowaniem rezerwami strategicznymi, tworzonymi przez Ministra Gospodarki, prowadzone były na podstawie *Planu rzeczowego rezerw strategicznych*, zatwierdzonego przez Ministra Gospodarki w dniu 22 kwietnia 2011 r., a następnie skorygowanego w dniu 1 grudnia 2011 r. Modyfikacja tego planu dotyczyła jedynie zmiany statusu rezerw mobilizacyjnych, które po dokonanych przeglądzie (patrz pkt 4.2. *Wystąpienia*) stały się rezerwami strategicznymi.

Skorygowany plan rzeczowy w układzie zadaniowym wykonano ogółem w 97,2%. W odniesieniu do segmentu rezerw strategicznych ropy naftowej i paliw ciekłych wskaźnik realizacji wyniósł 97,7%, rezerw żywnościowych 96,9%, a medycznych - 99,9%. Niepełne wykonanie planu miało uzasadnienie merytoryczne i wynikało z:

- w zakresie paliw - przesunięcia, w uzgodnieniu z Ministrem Gospodarki, terminów rotacji paliwa lotniczego na I kw. 2012 r.;
- w zakresie rezerw żywnościowych - braku podmiotów zainteresowanych utrzymywaniem wybranych asortymentów produktów zbożowych, wskutek czego, za zgodą ministra, przesunięto zakup tych produktów na 2012 r.;

¹² Tworzonych na mocy *uors*.

¹³ Tworzonych na podstawie przepisów *uozp*.

3.2. Zadania w zakresie tworzenia i utrzymywania zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych Agencja wykonywała na podstawie *Planu rzeczowego zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych na 2011 r.* z dnia 22 kwietnia 2011 r. (zmienione go przez Ministra Gospodarki w dniu 1 grudnia 2011 r.)

W ocenie NIK, spełniony został wymóg określony w art. 3 ust. 2 pkt 2 *uozp*, gdyż wielkość zapasów państwowych paliw odpowiadała co najmniej 90-dniowemu średniemu dziennemu zużyciu wewnętrznemu ropy naftowej i produktów naftowych. Na koniec 2011 r. zapasy te odpowiadały zużyciu przez 104,2 dnia. Jednocześnie segment zapasów paliw, utrzymywanych i finansowanych przez ARM na koniec 2011 r. był zgodny z art. 19 ust. 1 *uozp*¹⁴. Średni stan zapasów ropy naftowej i produktów naftowych wynosił bowiem 17,9 dnia, przy poziomie określonym w planie w układzie zadaniowym w wysokości 15,4 dnia średniego krajowego zużycia.

Opóźnione otrzymanie drugiej dotacji celowej spowodowało niepełne wykonanie planu zakupów paliw. Z powodu wzrostu cen ropy naftowej i paliw na rynkach światowych w IV kw. 2011 r. ostatecznie kupiono 41 tys. m³ oleju napędowego (zamiast zakładanych 46 tys. m³) oraz 39,2 tys. ton ropy naftowej (zamiast 42,6 tys. ton). Cena ropy przewidywana w trakcie sporządzania w październiku 2011 r. korekty planu wynosiła 2 482 zł/t, natomiast cena rzeczywista osiągnęła poziom 2 694 zł/t.

4. NIK pozytywnie ocenia działania podejmowane przez ARM w 2011 r. w związku z wejściem w życie przepisów *uors*, nakładających na Agencję nowe zadania i zobowiązania.

4.1. Zgodnie z art. 60 *uors* Prezes ARM miał przedstawić ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów ustawy, tj. do dnia 5 sierpnia 2011 r., szczegółowych procedur regulujących:

- udostępnianie rezerw strategicznych, w tym czasowe, zwrotne udostępnianie asortymentu specjalistycznego (art. 21 *uors*);
- sprzedaż oraz nieodpłatne przekazanie zlikwidowanych rezerw strategicznych (art. 24 *uors*).

W dniu 22 października 2010 r. Prezes ARM, zarządzeniem Nr 187/2010 powołał Zespół do opracowania projektów procedur dotyczących rezerw strategicznych. Zostały one zatwierdzone przez Ministra Gospodarki w dniu 20 lipca 2011 r., a więc w obowiązującym terminie.

4.2 Zgodnie z art. 56 *uors* rezerwy mobilizacyjne, utworzone przez ministrów, kierowników urzędów centralnych i wojewodów na podstawie *uorp*, podlegały obowiązkowemu przeglądowi przeprowadzanemu przez ministra właściwego do spraw gospodarki, nie później niż w okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy, tj. do dnia 5 lutego 2012 r.

Rezerwy mobilizacyjne obejmowały rezerwy medyczne oraz rezerwy kwalifikowane jako maszyny i konstrukcje. Nie było mobilizacyjnych rezerw paliw i żywności, natomiast w ramach rezerw państwowych gospodarczych w obydwu segmentach wydzielone zostały tzw. stany zastrzeżone rezerw, służące m. in. celom mobiliza-

¹⁴ Art. 19 ust. 1 *uozp* zakłada, że zapasy państwowe ropy naftowej i produktów naftowych nie mogą być mniejsze niż 14-dniowe średnie, dzienne wewnętrzne zużycie ropy naftowej i produktów naftowych.

cyjnym. Przegląd miał na celu określenie asortymentu i ilości rezerw mobilizacyjnych, możliwych do włączenia do rezerw strategicznych, a następnie określenie sposobu postępowania z pozostałymi grupami towarowymi.

W marcu 2011 r. przedstawiciele Agencji uczestniczyli w przeglądach¹⁵ rezerw mobilizacyjnych maszyn budowlanych utworzonych przez Ministra Gospodarki, który w dniu 13 kwietnia 2011 r. wydał decyzję w sprawie zwolnienia bezzwrotnego z tych rezerw spycharek gaśnicowych, ładowarek kołowych i układarek rur. Wykonanie decyzji powierzono ARM.

Kolejne przeglądy rezerw mobilizacyjnych, utworzonych przez Ministra Infrastruktury, Ministra Zdrowia, Ministra Środowiska i wojewodów, dokonane zostały w czerwcu 2011 r. przez zespół powołany przez Ministra Gospodarki, z udziałem przedstawicieli Agencji oraz resortów właściwych ze względu na rodzaj asortymentu. Członkowie zespołu, kierując się wytycznymi zawartymi w art. 56 ust. 1 *uors* oraz kryteriami dobranymi stosownie do rodzaju asortymentu, rekomendowali włączenie części rezerw mobilizacyjnych do rezerw strategicznych. Z każdego przeglądu sporządzono sprawozdanie cząstkowe, zawierające szczegółowe informacje dotyczące asortymentu, przyjętych kryteriów oraz uzasadnienia rekomendacji. Sprawozdania cząstkowe stanowiły załączniki do zbiorczego sprawozdania z przeglądu, zatwierdzonego przez Ministra Gospodarki w dniu 4 sierpnia 2011 r.

4.3. W art. art. 8-11 *uors* określono zasady opracowania przez Ministra Gospodarki, w porozumieniu z innymi organami i jednostkami, wieloletniego *Ramowego Programu Rezerw Strategicznych*. Termin opracowania pierwszego, pięcioletniego *Programu* ustalono na dzień 5 maja 2012 r. Ministerstwo Gospodarki inicjując prace na rzecz przygotowania *RPRS* poprosiło Agencję o współpracę. Decyzją Nr 6/11 z dnia 22 grudnia 2011 r. Dyrektor Departamentu Spraw Obronnych powołał grupę roboczą do przygotowania projektu *Programu*, z udziałem przedstawicieli ARM.

Rola Agencji miała charakter wspomagający. Ze względu na wiedzę ekspercką oraz wieloletnie doświadczenie jej pracowników w dziedzinie utrzymywania rezerw i wykonywania decyzji w sprawach rezerw, przedstawiciele Agencji uczestniczyli w szczególności w pracach przy ocenie ryzyka wystąpienia zagrożeń bezpieczeństwa oraz przy ustalaniu propozycji asortymentów rezerw, a także przy określaniu planowanych kosztów wykonywania *Programu* w kolejnych latach, w tym kosztów tworzenia, utrzymywania i likwidacji rezerw oraz kosztów funkcjonowania ARM.

4.4. Na mocy art. 61 *uors* nieruchomości będące we władaniu ARM, stanowiące własność Skarbu Państwa, stają się z dniem wejścia w życie ustawy własnością Agencji. Nabycie własności jest nieodpłatne, ale ograniczone do nieruchomości niezbędnych do wykonywania zadań statutowych Agencji (art. 61 ust. 2 *uors*) i musi być stwierdzone w drodze decyzji właściwego wojewody (art. 61 ust. 3 *uors*). Po wyczerpaniu trybu odwoławczego przed ministrem właściwym do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej ostateczna decyzja stanowić będzie podstawę ujawnienia praw do nieruchomości w księdze wieczystej (art. 61 ust. 4 i 5 *uors*).

W 2011 r. Agencja (użytkująca grunty o łącznej powierzchni 109,16 ha) otrzymała 14 decyzji potwierdzających nabycie własności gruntów znajdujących się w obrębie 11 składnic (w tym 13 decyzji ostatecznych) oraz

¹⁵ Wykonywanych przez zespół powołany przez Ministra Gospodarki.

uzyskała wpis w księgach wieczystych prowadzonych przez właściwe miejscowo sądy rejonowe dla 11 składnic ARM (jedno postępowanie trwało). Ponadto toczyły się dwa postępowania przed właściwymi wojewodami o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości. Otrzymanie decyzji w tych sprawach zakończy proces uwłaszczenia Agencji.

5. NIK pozytywnie ocenia sprawowanie przez Prezesa ARM nadzoru i kontroli nad przebiegiem realizacji zadań statutowych Agencji. Zastrzeżeń kontroli nie budzą także działania w zakresie kontroli zarządczej oraz audytu.

Stopień realizacji planu przychodów i kosztów ARM był analizowany na zakończenie każdego miesiąca na podstawie skróconego bilansu, rachunku zysków i strat, obowiązujących w Agencji zestawień sprzedaży towarów w cenach ewidencyjnych, przychodów ze sprzedaży towarów, zakupów towarów oraz wykonania planów przychodów i kosztów z wyodrębnieniem Centrali, poszczególnych Składnic i Oddziałów.

Agencja wdrożyła procedury kontroli zarządczej, zgodnie z przepisami art. 68-71 *uofp* oraz system zarządzania jakością, zgodny z normą PN-EN ISO 9001:2009. W celu eliminowania i ograniczania możliwości występowania zjawisk korupcyjnych, wprowadzono również System Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym, zgodny z wymaganiami dodatkowymi do normy ISO 9001 oraz uwzględniający politykę państwa w zakresie przeciwdziałania korupcji.

6. ARM rzetelnie realizowała obowiązki sprawozdawcze, w tym budżetowe, a także w obszarze rezerw strategicznych i zapasów paliw. Kierując się pozytywną opinią biegłego rewidenta o wiarygodności ksiąg rachunkowych Agencji oraz o rzetelności jej sprawozdania finansowego za 2010 r. NIK odstąpiła od szczegółowego badania ksiąg rachunkowych. Zdaniem NIK sprawozdania budżetowe Agencji za 2011 r., tj. Rb-N - o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji i Rb-UN – uzupełniające stanę należności z tytułu papierów wartościowych wg wartości księgowej i Rb-UZ – uzupełniające o stanę zobowiązań według tytułów dłużnych, sporządzone zostały rzetelnie i terminowo.

Prezes Agencji, stosownie do przepisów *uors*, przekazał Ministrowi Gospodarki informację półroczną i roczną o stanie ilościowym, finansowaniu, wykorzystaniu oraz rozmieszczeniu rezerw strategicznych¹⁶. Opóźnień nie było również przy sporządzaniu, na podstawie przepisów *uozp*, półrocznych i rocznych sprawozdań o stanie i strukturze zapasów interwencyjnych i handlowych ropy naftowej i paliw ciekłych.

7. NIK nie zgłasza zastrzeżeń do wykonania przez ARM planu zatrudnienia oraz wynagrodzeń. W planie finansowym Agencji na 2011 r. przewidziano zatrudnienie 730 osób¹⁷. Faktyczne wykonanie wyniosło 683 etatu, czyli 93,6% planu i wzrosło o 5,6% w stosunku do przeciętnego zatrudnienia w 2010 r.

¹⁶ Stosownie do *uors* Agencja jest zobowiązana do opracowywania projektu informacji o asortymencie rezerw strategicznych, ich ilości i wartości oraz ich finansowaniu, wykorzystaniu i rozmieszczeniu, w terminach do dnia 30 września każdego roku za I półrocze i do dnia 31 marca każdego roku za rok poprzedni.

¹⁷ Zatrudnienie w osobach w przeliczeniu na pełne etaty.

Na wynagrodzenia osobowe w 2011 r. przewidywano wydać 35 506 tys. zł, a ostatecznie wydatkowano 35 480 tys. zł (99,9% planu). W 2011 r. w porównaniu do 2010 r. nastąpił spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na jeden etat z 4 432 zł do 4 329 zł, tj. o 2,3 %.

8. W ocenie NIK Agencja dołożyła należytej staranności w prowadzonych w 2011 r. działaniach, będących konsekwencją kary pieniężnej nałożonej na Spółkę J&S Energy SA¹⁸ za nieutrzymywanie normatywnego poziomu zapasów paliw ciekłych.

Czynności te obejmowały współpracę ARM z Prokuratorią Generalną Skarbu Państwa w ramach postępowania przed Instytutem Arbitrażowym przy Sztokholmskiej Izbie Handlowej z powództwa firmy Mercuria Energy Group Ltd – (spółki matki JSE) przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej o odszkodowanie za stosowanie przez instytucje i organy państwa polskiego rzekomych praktyk dyskryminacyjnych w stosunku do Spółki. W dniu 22 grudnia 2011 r. wydany został wyrok, w którym stwierdzono, iż podnoszone zarzuty są bezpodstawne, orzekając równocześnie o braku podstaw do żądania wnioskowanego odszkodowania, wyliczonego na kwotę 700 mln USD.

Równolegle Agencja konsekwentnie prowadzi działania związane z żądaniem przez JSE zapłaty odsetek od zwróconej z budżetu kwoty kary pieniężnej zapłaconej przez JSE. W sprawie tej trwa postępowanie sądowe.

9. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, w związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pana Prezesa o nadesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag zawartych w niniejszym wystąpieniu.

Stosownie do art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia do Dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

DYREKTOR
Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa
i Prywatyzacji

Andrzej Otrębski

¹⁸ Dalej: JSE lub Spółka.